

İZMİR YENİLİK EKOSİSTEMİ İZLEME RAPORU

—
2019

İZMİR YENİLİK

© 2019, İZKA Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kullanılmadan önce hak sahibinden 52. Maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

İZMİR YENİLİK EKOSİSTEMİ
İZLEME RAPORU

—
2019

İZMİR KALKINMA AJANSI

GİRİŞ

Ar-Ge ve yenilik göstergelerindeki gelişimin sürekli olarak takip edilmesi yatırımcılara, araştırmacılara ve politika yapıcılara güncel verilerin sağlanması açısından önem arz etmektedir. İzmir Ar-Ge ve Yenilik Gösterge Seti, Ajansımız tarafından 2018 yılında yayınlanan İzmir Yenilik Göstergeleri ve Yenilik Ekosisteminin Analizi çalışması kapsamında oluşturulmuştur. Kurumsal göstergeler, akademik göstergeler ve sanayi göstergeleri olmak üzere üç temel kategoride toplam 35 gösterge içeren gösterge seti doğrultusunda İzmir'in Ar-Ge ve yenilik performansının izlenebilmesi için yenilik izleme sistemi hayata geçirilmiştir. Yenilik İzleme Sisteminde güncel gösterge seti, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından ve internet üzerinden veri toplanması sureti ile güncellenerek yıllık olarak yayınlanmaktadır.

Bu rapor 2019 yılı içinde elde edilen veriler ve 2017-2018 döneminde yaşanan eğilimler dikkate alınarak hazırlanmıştır. Göstergelere dair tüm veriler ilgili yıllar için rapor sonunda tablo halinde sunulmuştur.

2017-2018 DÖNEMİNE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER

2018 yılı verileri İzmir'de hem üniversiteler ve hem de bölge geneli için patent tescilinin arttığını göstermektedir. Ancak üniversite patentlerinin ticarileşmesi, önceki dönemlere benzer şekilde, gelişme sağlanması gereken bir alan olarak durmaktadır.

Teknoloji geliştirme bölgelerinde çalışan Ar-Ge personel sayısının ve firmaların yaptıkları ihracat miktarı önceki yıllardan gelen artış eğilimini korumaktadır.

5746 sayılı kanun kapsamında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından kurulan Ar-Ge merkezlerinin sayısı da artışa devam etmiş ve 77'ye ulaşmıştır.

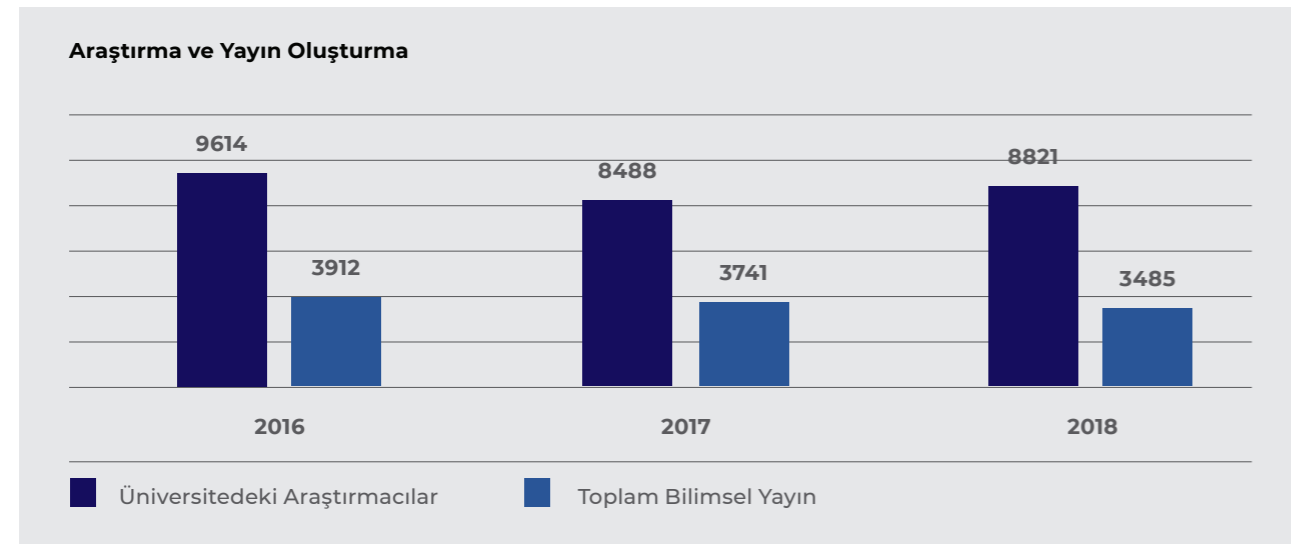
İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB'e sunulan projelerin kabul oranında %10 dolayında artış meydana gelmesi bölgede proje yazma ve yönetme kapasitesi açısından olumlu bir gelişmedir.

2018 yılı yenilik göstergeleri değerlendirildiğinde araştırma potansiyelinin güçlü ve gelişime açık olduğu İzmir'de projelerle doğan araştırmaların sonuçlanması ve ticari değere yönelmesine ilişkin göstergelerin geliştirilmesi önem taşımaktadır. Bölgede kamu, özel sektör ve üniversite bağlantılarının güçlendirilmesi, bu alanda çalışan çatı kuruluşlar ve arayüzlerin kapasitesinin geliştirilmesi ile söz konusu göstergelerin bölge potansiyeline paralel biçimde belirgin olarak artabileceği değerlendirilmektedir.

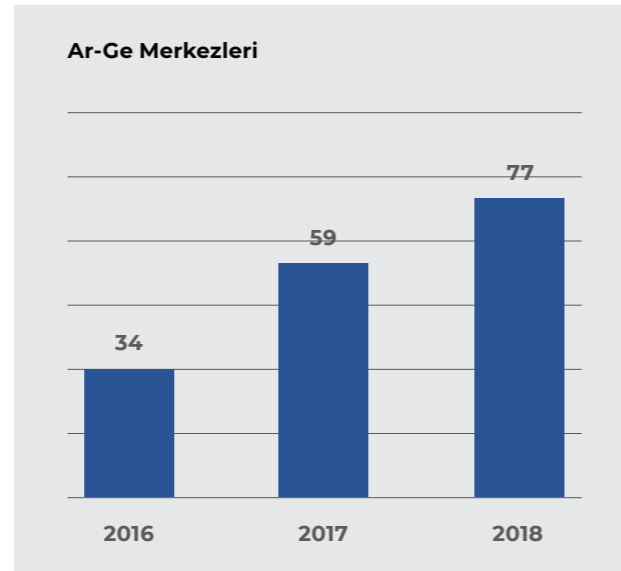
İzmir Yenilik İzleme Sistemi kapsamında kurumsal göstergeler, akademik göstergeler ve sanayi göstergeleri için elde edilen verilere ilişkin detaylı analizler takip eden bölümlerde sunulmuştur.

Kurumsal Göstergeler

- İzmir'de faaliyet gösteren üniversite sayısı, 2018 yılında sağlık bilimleri alanında eğitim veren Tınaztepe Üniversitesi'nin kurulmasıyla dokuza ulaşmıştır. Üç fakülte, bir yüksekokul ve bir enstitüye sahip üniversitenin 2020-2021 akademik yılında derslerin başlaması planlanmaktadır.
- Araştırmacı sayısı 2018 yılında bir önceki yıla göre %4 artmıştır. Araştırmacı sayısındaki artışa karşın oluşturulan bilimsel yayın sayısında ise azalma yaşanmıştır. 2016-2017 döneminde görülen azalma eğiliminin 2017-2018 döneminde pozitif olarak değişmesi İzmir'in araştırma altyapısının güçlenmesi açısından olumludur.

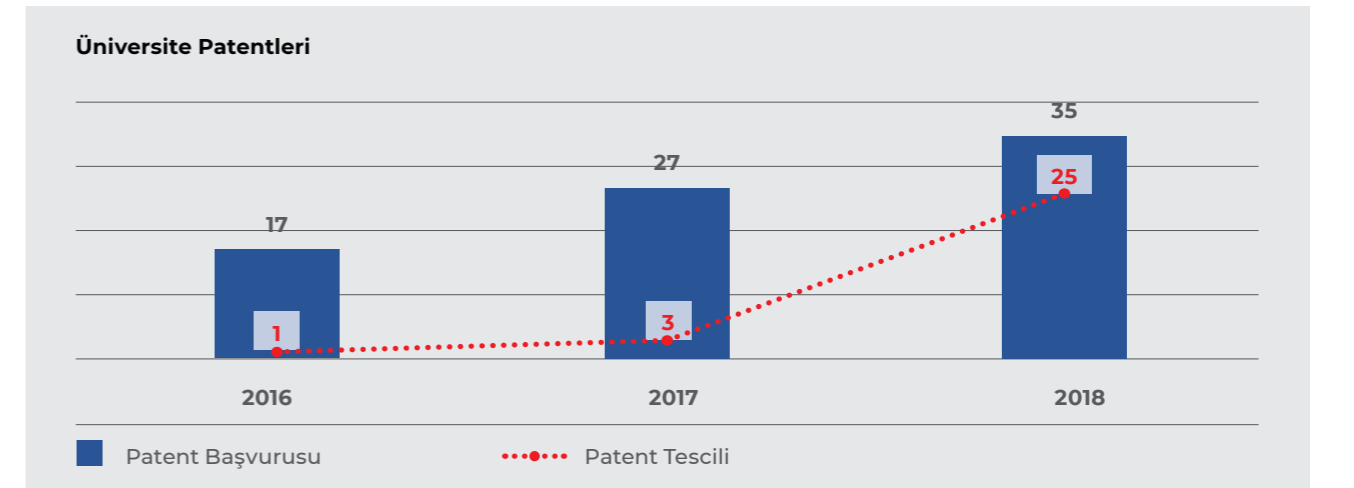
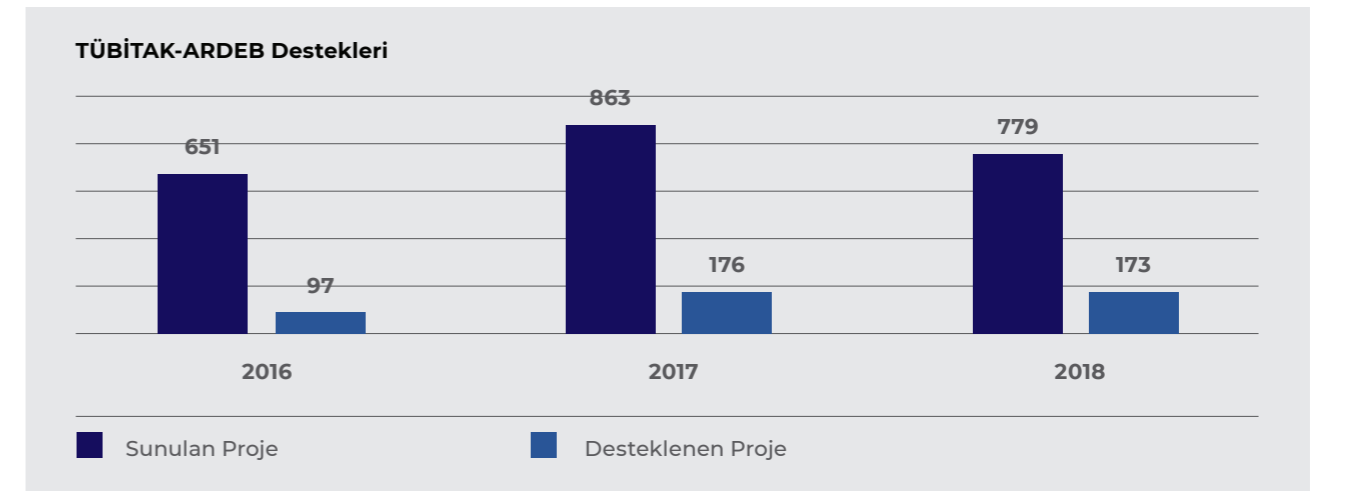

- İzmir'de faaliyet gösteren Ar-Ge merkezleri 2017-2018 döneminde %31 artarak önceki dönemdeki artış eğilimini devam ettirmiştir. Bu eğilim gelecek dönemlerde İzmir'de güçlü bir araştırma altyapısı oluşturulması açısından önemlidir.
- İzmir'de faaliyet gösteren 4 adet TGB ve bünyelerinde yer alan kuluçkalık sayıları ve büyüklüklerinde, benzer şekilde üniversitelerin teknoloji transfer ofislerinde 2018 yılında gelişme kaydedilmemiştir.

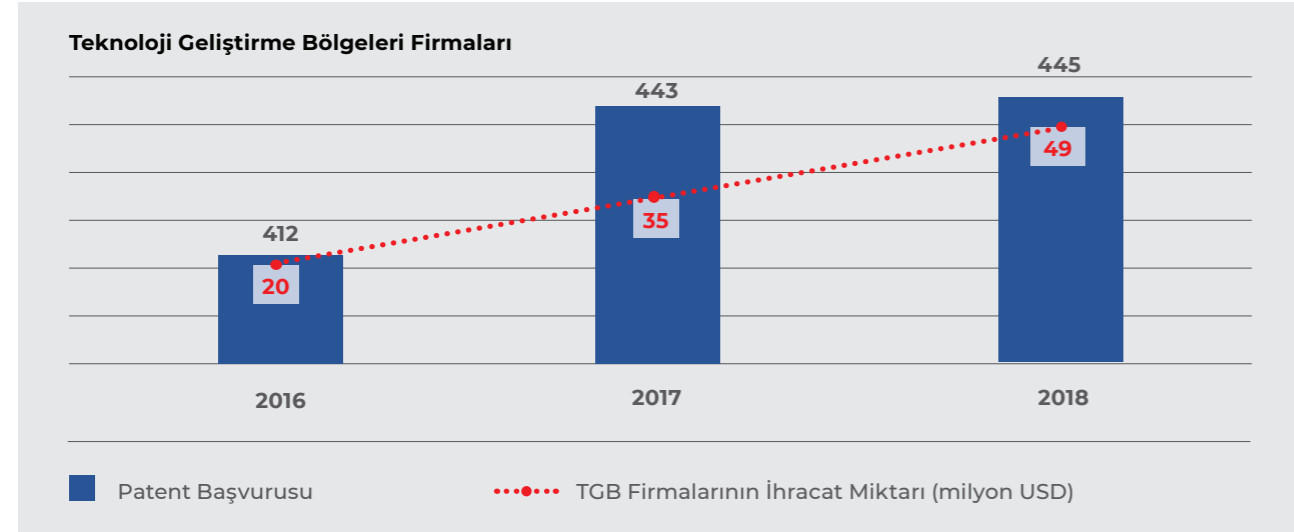
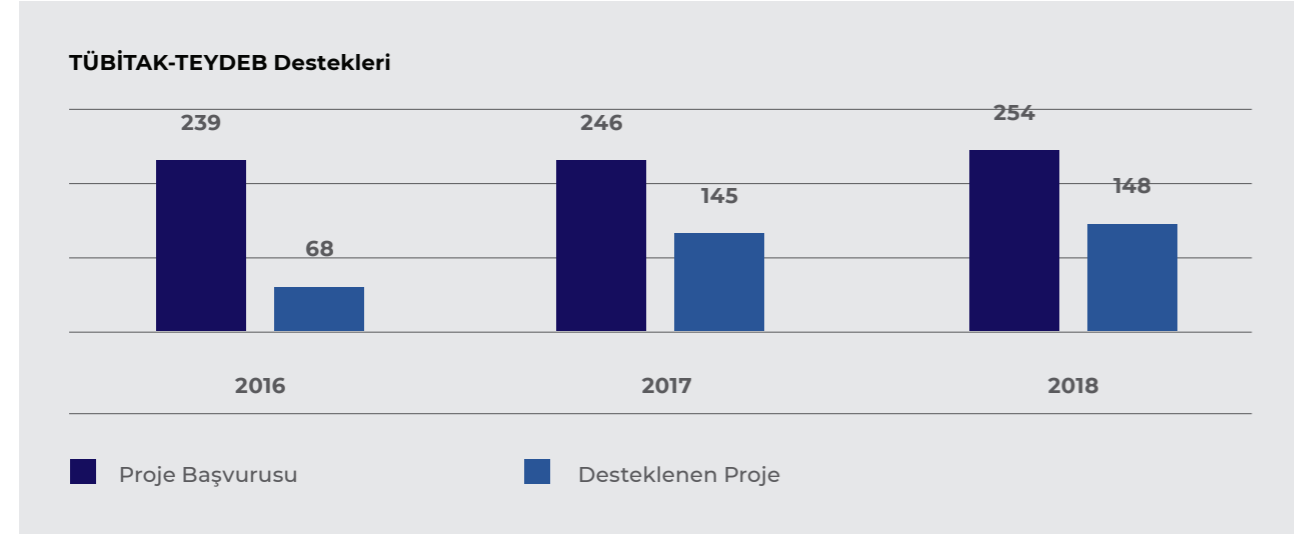
Akademik Göstergeler

- TÜBİTAK-ARDEB programına sunulan projelerde %20, aynı programdan desteklenen projelerde ise %78'lik bir artış yaşanmıştır. Bu artış üniversitedeki araştırmaların yoğunlaştığını göstermektedir.
- Üniversitelerin ortalama patent performansları değerlendirildiğinde 2018 yılında İzmir'de üniversitelerin toplam patent başvurusu bir önceki yıla göre %30 oranında artmıştır. 2017 yılında tescil edilen patent sayısı ise 3 iken 2018 yılında bu değer 25'e ulaşmıştır.
- İzmir'de akademisyenlerin teknoloji geliştirme bölgelerinde kurdukları şirket sayısı 2018 yılında değişmezken akademisyenlere ait ticarileşen patentlerde artış gözlenmiştir.

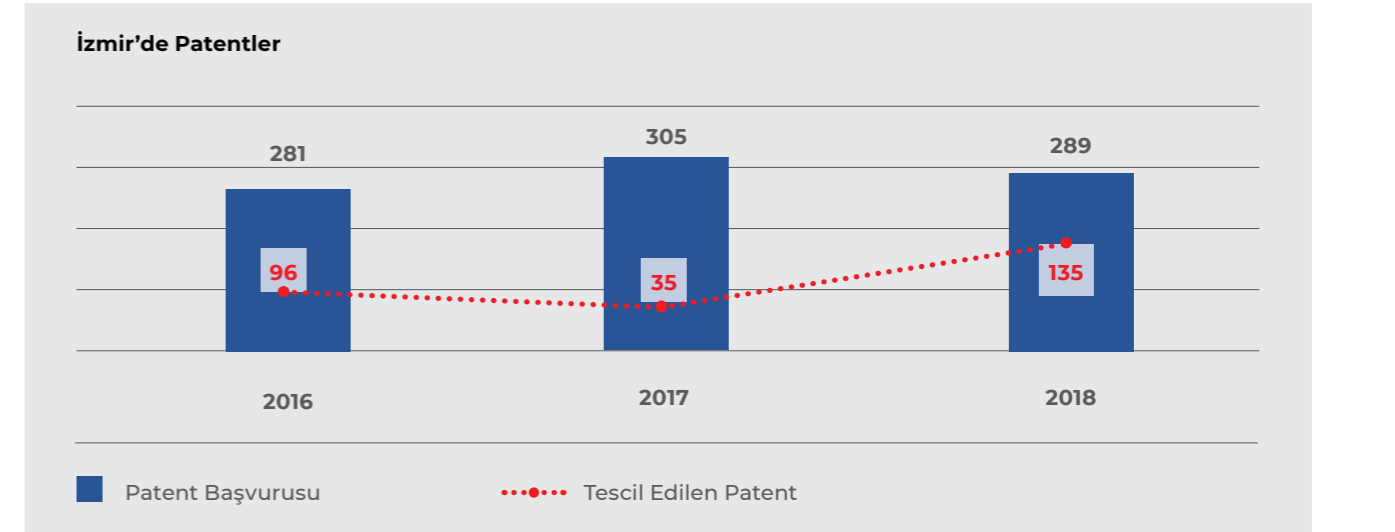
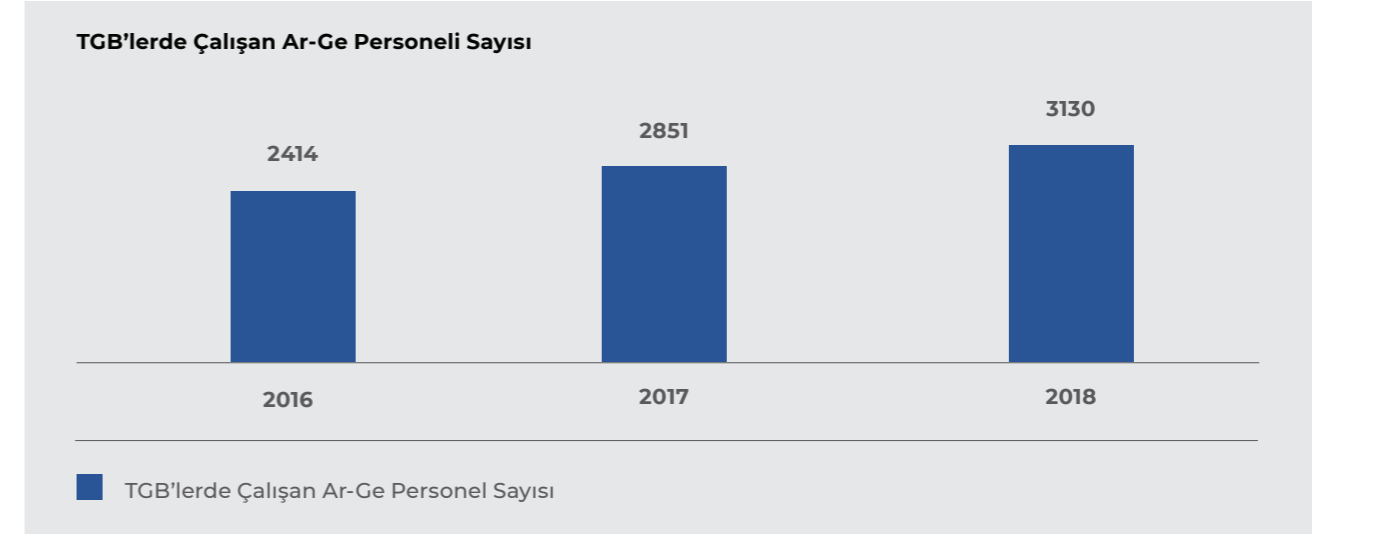

Sanayi Göstergeleri

- TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Programı kapsamında başvuru yapan firma sayısı azalırken başvuru ve desteklenen sayıları önceki yıla göre kısmen de olsa artmıştır. Bu destekler firmaların Ar-Ge ve yenilik çalışmalarını gösterdiği için önemlidir.
- 2016-2017 döneminde TGB'lerde yer alan firma sayılarındaki artış 2018 yılında da devam etmiştir. Bu firmaların yaptığı ihracat miktarı ise 2018 yılında %40'lık artış göstermiştir.

- TGB'ler bünyesinde çalışan Ar-Ge personeli 2018 yılında artma eğilimini korumuş, 2016 yılından itibaren Ar-Ge personelindeki artış %30'a ulaşmıştır.
- İzmir'de toplam patent başvuru sayısı önceki yıla göre azalma gösterse de 2018 yılında tescil edilen patent sayısında %75 oranında önemli bir gelişme kaydedilmiştir. Bu durum büyük oranda daha önce başvurusu yapılan patentlerin tescilinden kaynaklanmaktadır.

YENİLİK GÖSTERGELERİ SETİ

Kurumsal Göstergeler				Veri Yılı		
Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	2016	2017	2018
Üniversite Sayısı	YÖK	İzmir	İzmir'de bulunan ve aktif olarak eğitim öğretim faaliyetini sürdüren üniversitelerin sayısını göstermektedir. Bu gösterge için YÖK'ün internet sayfasında yayınlanan üniversite sayısı dikkate alınacaktır.	6	8	9
Üniversitelerdeki Araştırmacı Sayısı (Öğretim Elemanı)	YÖK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacıların o yılki sayısını göstermektedir. Bu gösterge seti için YÖK'ün internet sayfasında yer alan ilgili yıla ait öğretim elemanlarının sayısı dikkate alınacaktır.	9.614	8.488	8.821
TGB Sayısı	BSTB	İzmir	İzmir'de STB tarafından onaylanarak aktif olarak faaliyete geçen TGB sayısını göstermektedir. Bu gösterge seti ilgili Bakanlığın internet sayfasından takip edilerek izlenecektir.	4	4	4
Ar-Ge Merkezlerinin Sayısı (5746 Kanun)	STB	İzmir	İzmir'de 5746 sayılı kanun kapsamında STB tarafından kurulan sanayi Ar-Ge merkezlerinin sayısını göstermektedir. Bu gösterge seti ilgili Bakanlığın internet sayfasından takip edilerek izlenecektir. İnternet sayfasındaki bilgilerin eksik olduğu düşünülmür veya bilgiye ulaşılamaz ise ilgili Bakanlıktan resmi olarak talep edilecektir.	34	59	77
TTO Sayısı	Üniversiteler	İzmir	Üniversitelerin bünyesinde proje destekleri, üniversite sanayi işbirliği, fikri mülkiyet hakları ve girişimcilik konularını da kapsayan teknoloji transfer ve bilgi transfer amaçlı kurulan ofisleri kapsamaktadır. Bir üniversitede birden fazla, ilgili destekleri veren birim varsa sadece biri dikkate alınacaktır. Bu bilgi üniversitelerden resmi olarak talep edilerek izlenecektir.	6	6	6

Kurumsal Göstergeler				Veri Yılı		
Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	2016	2017	2018
Kuluçkalık Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'deki TGB'leri içinde "Kuluçka" olarak kurulan, erken aşama fikirlerin olgunlaştırılması için özel olarak ayrılan ve tanımlı hizmetlerin verildiği fiziki mekânların sayısını ve alan (m ²) büyüklüğünü göstermektedir. Bu bilgiler TGB'lerden resmi yazı ile her dönem sonunda talep edilerek izlenecektir.	6	7	7
Kuluçkalık Alan Büyüklüğü	TGB'ler	İzmir	İzmir'deki TGB'leri içinde "Kuluçka" olarak kurulan, erken aşama fikirlerin olgunlaştırılması için özel olarak ayrılan ve tanımlı hizmetlerin verildiği fiziki mekânların sayısını ve alan (m ²) büyüklüğünü göstermektedir. Bu bilgiler TGB'lerden resmi yazı ile her dönem sonunda talep edilerek izlenecektir.	3542	3536	3410
Yenilikçilik ve Girişimcilik Endeksine Giren Üniversite Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	Her yıl TÜBİTAK tarafından yayınlanan ve Türkiye'deki üniversiteleri yenilikçilik ve girişimcilik açısından sıralayan endeks verilerini kapsamaktadır. Her yıl yayınlanan bu endekse giren İzmir'deki üniversitelerin sayısı takip edilerek izlenecektir.	5	5	5

Akademik Göstergeler						
Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı		
				2016	2017	2018
Toplam Bilimsel (SCI/SSCI) Yayın Sayısı	YÖK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerdeki araştırmacıların bir yıl içinde SCI ve SSCI kapsamında yayınladıkları yayınların toplam sayısı hesaplanacaktır. YÖK internet sayfasındaki istatistiklerden ulaşılabılır.	3912	3741	3485
100 Araştırmacı Başına Düşen Bilimsel (SCI/SSCI) Yayın Sayısı	YÖK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerdeki araştırmacıların bir yıl içinde SCI ve SSCI kapsamında yayınladıkları yayınların sayısı dikkate alınarak hesaplanan gösterge setidir. Bu gösterge seti YÖK tarafından yayınlanan yayın sayılarından 100 araştırmacı başına düşen yayın sayısı hesaplanacak ve takip edilecektir. Yayın sayısı ve araştırmacı sayısına YÖK internet sayfasındaki istatistiklerden ulaşılabılır, aksi durumda resmi yazı ile talep edilecektir.	40,7	44,1	39,5
TÜBİTAK'a Sunulan Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB'e sunulan projelerin toplam sayısını ifade etmektedir. Bu bilgi TÜBİTAK'tan resmi yazı ile talep edilecektir.	651	863	779
TÜBİTAK'tan Destek Alan Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB'e sunulan ve kabul edilen projelerin toplam sayısını ifade etmektedir. Bu bilgi TÜBİTAK'tan resmi yazı ile talep edilecektir.	97	176	173
TÜBİTAK'a Sunulan Projelerin Kabul Oranı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından TÜBİTAK ARDEB tarafından kabul edilen projelerin, sunulan projelere oranını göstermektedir.	14,9%	20,4%	22,2%
100 Araştırmacı Başına Önerilen Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından ARDEB'e önerilen proje sayısı dikkate alınarak İzmir'deki 100 araştırmacı başına düşen proje başvuru sayısını göstermektedir.	6,8	10,2	8,8
100 Araştırmacı Başına Kabul Edilen Proje Sayısı (ARDEB)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından ARDEB'e önerilen ve ARDEB tarafından kabul edilen proje sayısı dikkate alınarak İzmir'deki 100 araştırmacı başına düşen kabul edilen proje sayısını göstermektedir.	1,0	2,1	2,0
TÜBİTAK ARDEB Projelerinde Ortalama Proje Bütçesi (Bin TL)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar tarafından ARDEB'e önerilen ve ARDEB tarafından kabul edilen projelerin ortalama bütçesini göstermektedir. Bu bilgiler TÜBİTAK'tan resmi yazı ile talep edilecektir.	436,97	314,96	328,21

Akademik Göstergeler						
Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı		
				2016	2017	2018
Üniversitelerin Toplam Patent Başvuru Sayısı	TÜRKPATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvuru sayısını göstermektedir. Bu bilgiler Türk Patent ve Marka Kurumu'ndan resmi yazı ile talep edilecektir.	17	27	35
Üniversitelerin Toplam Patent Tescil Sayısı	TÜRKPATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvurularından tescil edilenlerin sayısını göstermektedir. Bu bilgiler Türk Patent ve Marka Kurumu'ndan resmi yazı ile talep edilecektir.	1	3	25
1000 Araştırmacı Başına Düşen Patent Başvuru Sayısı	TÜRKPATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvuru sayıları dikkate alınarak 1000 araştırmacı başına düşen patent başvuru sayısını göstermektedir.	1,8	3,2	4,0
1000 Araştırmacı Başına Düşen Patent Tescil Sayısı	TÜRKPATENT	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde görev yapan araştırmacılar ve doğrudan üniversiteler tarafından yapılan patent başvurularından tescil edilenlerin sayısı dikkate alınarak 1000 araştırmacı başına düşen patent tescil sayısını göstermektedir.	0,1	0,4	2,8
Akademisyenler Tarafından TGB'lerde Kurulan Şirket Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde araştırmacı olarak görev alan akademisyenler tarafından TGB'lerde, kurulan şirket sayısını göstermektedir. Bu bilgi İzmir'deki TGB'lerden resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	67	83	82
Ticarileşen Üniversite Patentleri Sayısı	TTO'lar	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde çalışan akademisyenlere veya üniversitelere ait patentlerden, ticarileşenlerin sayısını göstermektedir. Bu bilgi üniversitelerin TTO'larından resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	0	0	1
Ticarileşen Üniversite Patentlerinden Elde Edilen Toplam Gelir(TL)	TTO'lar	İzmir	İzmir'deki üniversitelerde çalışan akademisyenlere veya üniversiteye ait patentlerin ticarileştirilmesinden dolayı elde edilen toplam (ilgili yıldaki) geliri göstermektedir. Bu bilgi üniversitelerin TTO'larından resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	0	0	0

Sanayi Göstergeleri						
Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı		
				2016	2017	2018
TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Desteklerine Başvuran Firma Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve inovasyon destekleri için proje başvurusu yapan İzmirli firma sayısını göstermektedir. Bu bilgiler TÜBİTAK-TEYDEB'den resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	191	192	179
TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Desteklerinde Desteklenen Firma Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve inovasyon destekleri için yaptıkları proje başvuruları kabul edilen İzmirli firmaların toplam sayısını göstermektedir. Bu bilgiler TÜBİTAK-TEYDEB'den resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	63	122	119
TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Proje Başvuru Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	TÜBİTAK-TEYDEB'e Ar-Ge ve inovasyon destekleri için proje başvurusu yapan İzmirli firmalar tarafından yapılan toplam proje başvuru sayısını göstermektedir. Bu bilgiler TÜBİTAK-TEYDEB'den resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	239	246	254
TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Proje Destek Sayısı	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'de faaliyetini sürdüren, Ar-Ge ve inovasyon destekleri için işletmeler tarafından TÜBİTAK-TEYDEB'e yapılan başvurular sonucunda desteklenen toplam proje sayısını göstermektedir. Bu bilgiler TÜBİTAK-TEYDEB'den resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	68	145	148
TÜBİTAK-TEYDEB Ar-Ge Proje Başvurularının Kabul Oranları (%)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'de faaliyetini sürdüren, Ar-Ge ve inovasyon destekleri için işletmeler tarafından TÜBİTAK-TEYDEB'e başvuru ve desteklenen projelerin oranını göstermektedir. Bu bilgiler TÜBİTAK-TEYDEB'den resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	28%	59%	58%
Proje Başına Düşen TEYDEB Hibe Tutarı (Bin TL)	TÜBİTAK	İzmir	İzmir'de faaliyetini sürdüren, Ar-Ge ve inovasyon destekleri için işletmeler tarafından TÜBİTAK-TEYDEB'e yapılan başvurulardan, desteklenen projelerin ortalama hibe destek tutarını göstermektedir. Bu bilgiler TÜBİTAK-TEYDEB'den resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	101,02	113,39	142,87
Toplam Patent Başvuru Sayısı	TÜRKPATENT	İzmir	Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından her yıl "Patent Başvurularının İllere Göre Dağılımı" başlığı altında yayınlanan patent istatistiklerinden elde edilecek İzmir'e ait yıl bazlı patent başvuru sayısının göstermektedir. Bu bilgi Türk Patent ve Marka Kurumu'nun İnternet sayfasından takip edilecektir.	281	305	289

Akademik Göstergeler						
Göstergeler	Kaynak	Bölge	Gösterge Tanımı	Veri Yılı		
				2016	2017	2018
Toplam Tescil Edilen Patent Sayısı	TÜRKPATENT	İzmir	Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından her yıl "Patent Tescillerinin İllere Göre Dağılımı" başlığı altında yayınlanan patent istatistiklerinden elde edilecek İzmir'e ait yıl bazlı patent tescillerinin sayısını göstermektedir. Bu bilgi Türk Patent ve Marka Kurumu'nun İnternet sayfasından takip edilecektir.	96	77	135
Teknoloji Geliştirme Bölgesindeki Firma Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'de STB tarafından onaylanarak aktif olarak faaliyete geçen TGB'lerde yer alan Ar-Ge firmalarının sayısını göstermektedir. Bu bilgiler İzmir'deki TGB'lerden resmi yazı ile talep edilerek izlenecektir.	412	443	445
TGB Firmalarının İhracat Miktarı (USD)	TGB'ler	İzmir	İzmir'deki TGB'lerde yer alan Ar-Ge firmalarının yaptıkları toplam ihracat tutarını göstermektedir. Bu bilgiler İzmir'deki TGB'lerden resmi olarak talep edilerek izlenecektir.	20.113.621	34.985.830	49.038.264
Teknolojik Ürün Yatırım Desteği Sayısı	STB	İzmir	İzmir'deki işletmeler tarafından STB tarafından verilen Teknolojik Ürün Yatırım Desteği alan firmaların sayısını göstermektedir. Bu bilgiler STB'den resmi olarak talep edilerek izlenecektir.	12	12	17
TGB'lerde Çalışan Ar-Ge Personeli Sayısı	TGB'ler	İzmir	İzmir'de STB tarafından onaylanarak aktif olarak faaliyete geçen TGB'lerdeki firmalarda çalışan Ar-Ge personelinin toplam sayısını göstermektedir. Bu bilgiler İzmir'deki TGB'lerden resmi olarak talep edilerek izlenecektir.	2414	2851	3130
İzmir'den Fortune 500'e Giren Firma Sayısı		İzmir	Fortune 500 araştırması kapsamında İzmir'den ilk 500'e giren firma sayısını göstermektedir.	33	30	26

İZMİR KALKINMA AJANSI

Şehit Fethi Bey Caddesi No:49/1 Birlik Plaza Kat:3

35210 Gümrük KONAK / İZMİR / TÜRKİYE

T. +90 232 489 81 81 **F.** +90 232 489 85 05

www.izka.org.tr